DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/662

z 20. januára 2023,

ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2015/63, pokiaľ ide o metodiku výpočtu záväzkov vyplývajúcich z derivátov

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 ([1]), a najmä na jej článok 103 ods. 7,

keďže:

(1) Podľa článku 5 ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/63 ([2]) sú záväzky vyplývajúce zo zmlúv o derivátoch jednou zo zložiek výpočtu ročných príspevkov, ktoré majú inštitúcie platiť do mechanizmov financovania riešenia krízových situácií. Predovšetkým ročná priemerná výška záväzkov uvedených v odseku 1 uvedeného článku, vypočítavaná štvrťročne, ktoré vyplývajú zo zmlúv o derivátoch, sa má oceňovať v súlade s článkami 429, 429a a 429b nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 ([3]).

(2) Pred nadobudnutím účinnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/876 ([4]) boli inštitúcie na základe článkov 429, 429a a 429b nariadenia (EÚ) č. 575/2013 povinné vypočítavať hodnotu expozície svojich derivátov metódou oceňovania trhovou hodnotou – metódou aktuálnej expozície („CEM“) – v zmysle článku 274 uvedeného nariadenia v súvislosti s výpočtom expozície ukazovateľa finančnej páky.

(3) Nariadenie (EÚ) č. 575/2013 sa zmenilo nariadením (EÚ) 2019/876. Konkrétne články 429, 429a a 429b boli nahradené novými článkami 429 až 429g. Táto zmena zahŕňala okrem iného aj to, že do článku 429c nariadenia (EÚ) č. 575/2013 sa zaviedla povinnosť inštitúcií vypočítavať hodnotu expozície zmlúv o derivátoch v súlade s metódou oceňovania trhovou hodnotou, známou ako štandardizovaný prístup – kreditné riziko protistrany (SA-CCR), ktorá nahradila metódu aktuálnej expozície (CEM), čo má vplyv na obdobia poskytovania príspevkov *ex ante* od roku 2023.

(4) Metódu štandardizovaného prístupu – kreditného rizika protistrany nie je možné uplatniť na oceňovanie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o derivátoch, ak sa takéto oceňovanie musí vykonať na účely delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/63. Uplatňovaním uvedenej metódy by sa v skutočnosti narušil výpočet záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o derivátoch, v dôsledku čoho by niektoré inštitúcie boli ovplyvnené viac než iné. Je to spôsobené jednak prítomnosťou nulovej spodnej hranice (*floor*) v určitých vzorcoch, ktoré sa majú uplatňovať, čo by malo rôzny vplyv na inštitúcie v závislosti od toho, či používajú IFRS (medzinárodné štandardy finančného výkazníctva),

([1]) Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 190.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/63 z 21. októbra 2014 , ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o príspevky ex ante do mechanizmov financovania riešenia krízových situácií (Ú. v. EÚ L 11, 17.1.2015, s. 44).

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/876 z 20. mája 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o ukazovateľ finančnej páky, ukazovateľ čistého stabilného financovania, požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky, kreditné riziko protistrany, trhové riziko, expozície voči centrálnym protistranám, expozície voči podnikom kolektívneho investovania, veľkú majetkovú angažovanosť, požiadavky na predkladanie správ a zverejňovanie informácií, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 150, 7.6.2019, s. 1).

a jednak technickými ťažkosťami a neistotou pri uplatňovaní vzorcov na výpočet potenciálnej budúcej expozície. Preto treba inštitúciám umožniť, aby na oceňovanie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o derivátoch používali metódu aktuálnej expozície, a začleniť túto metódu, ktorá bola predtým stanovená v nariadení (EÚ) č. 575/2013, do delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/63.

(5) Delegované nariadenie (EÚ) 2015/63 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(6) V súlade so zmenenými požiadavkami treba orgánom pre riešenie krízových situácií poskytnúť viac času na to, aby prijali a oznámili svoje rozhodnutia o príspevkoch do mechanizmov financovania riešenia krízových situácií. Na rok 2023 preto treba stanoviť prechodné opatrenie, ktorým sa predĺžia lehoty na takéto oznámenie.

(7) Keďže orgány pre riešenie krízových situácií musia zmenené požiadavky začať uplatňovať čo najskôr, aby sa vypočítali a získali príspevky na rok 2023, nadobudnutie účinnosti tohto nariadenia treba stanoviť na deň nasledujúci po jeho uverejnení.

(8) Podľa článku 14 ods. 4 delegovaného nariadenia (EÚ) 2015/63 majú inštitúcie predkladať orgánom pre riešenie krízových situácií údaje relevantné pre výpočet príspevkov každý rok do 31. januára. V roku 2023 treba inštitúciám na to, aby predložili tieto informácie, dať k dispozícii jeden mesiac navyše, a to prostredníctvom prechodného opatrenia.

(9) Orgánom pre riešenie krízových situácií treba v nadväznosti na zavedené zmeny zároveň umožniť, aby inštitúciám vydávali pokyny na poskytovanie uvedených informácií, a to v dostatočnom predstihu pred stanoveným termínom na rok 2023, aby sa zabránilo vzniku právnej neistoty, pokiaľ ide o metódu, ktorá sa má na oceňovanie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o derivátoch uplatňovať v roku 2023. V snahe zabezpečiť kontinuitu metódy výpočtu počas príspevkových období a umožniť orgánom pre riešenie krízových situácií, aby vydávali od 1. októbra 2022 pokyny týkajúce sa poskytovania takýchto informácií v súlade s týmto nariadením, by sa toto nariadenie malo uplatňovať so spätnou účinnosťou od uvedeného dátumu,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Delegované nariadenie (EÚ) 2015/63 sa mení takto:

1. V článku 3 sa dopĺňa tento bod 30:

„30. „záväzky vyplývajúce zo zmlúv o derivátoch“ sú buď individuálne záväzky vyplývajúce zo zmluvy o derivátoch, alebo prípadne záväzky vyplývajúce zo súboru vzájomného započítavania zmlúv o derivátoch uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013.“

2. V článku 5 sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Na účely tohto oddielu sa ročná priemerná suma záväzkov uvedených v odseku 1, vypočítavaná štvrťročne, ktoré vyplývajú zo zmlúv o derivátoch uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013, vrátane tých, ktoré sú podsúvahové, oceňuje v súlade s článkami 5a až 5e tohto nariadenia.

Hodnota priradená záväzkom vyplývajúcim zo zmlúv o derivátoch však nesmie byť nižšia než 75 % hodnoty tých istých záväzkov vyplývajúcich z uplatňovania účtovných ustanovení uplatniteľných na dotknutú inštitúciu na účely finančného vykazovania.

Ak na základe vnútroštátnych účtovných štandardov, ktoré sa vzťahujú na inštitúciu, neexistuje účtovný spôsob ocenenia expozície pre určité derivátové nástroje, pretože tieto derivátové nástroje sú držané mimo súvahy, inštitúcia nahlasuje orgánu pre riešenie krízových situácií súčet reálnych hodnôt týchto derivátov – ak je súčet záporný – ako reprodukčnú obstarávaciu cenu a pripočíta tieto deriváty k svojim súvahovým účtovným hodnotám.“

3. Vkladajú sa tieto články 5a až 5e:

„*Článok 5a*

Hodnota expozície derivátov

1. Inštitúcie určujú hodnotu expozície zmlúv o derivátoch uvedených v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013 vrátane tých, ktoré sú podsúvahové, v súlade s metódou oceňovania trhovou hodnotou stanovenou v článku 5b.

Pri určovaní hodnoty expozície môžu inštitúcie zohľadniť účinky zmlúv o novácii a iných dohôd o vzájomnom započítavaní v súlade s článkom 5d. Krížové vzájomné započítavanie produktov sa neuplatňuje. Inštitúcie však môžu vzájomne započítavať v rámci ktorejkoľvek jednotlivej kategórie produktov uvedenej v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013, ak podliehajú dohode o vzájomnom krížovom započítavaní produktov.

2. Ak poskytovanie kolaterálu súvisiace so zmluvami o derivátoch znižuje výšku záväzkov podľa uplatniteľného účtovného rámca, inštitúcie toto zníženie stornujú.

3. Na účely odseku 1 môžu inštitúcie od časti hodnoty expozície týkajúcej sa súčasnej reprodukčnej obstarávacej ceny odpočítať variačnú maržu zaplatenú v hotovosti protistrane, pokiaľ sa variačná marža podľa uplatniteľného účtovného rámca už nevykázala ako zníženie hodnoty expozície a ak sú splnené všetky tieto podmienky:

a) v prípade obchodov nezúčtovávaných prostredníctvom kvalifikovanej centrálnej protistrany v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 88 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 hotovosť poskytnutá prijímajúcej protistrane nie je oddelená;

b) variačná marža sa vypočítava a vymieňa denne na základe oceňovania derivátových pozícií podľa trhovej hodnoty;

c) variačná marža poskytnutá v hotovosti je v rovnakej mene, akou je mena vyrovnania zmluvy o derivátoch;

d) vymenená variačná marža je celá suma, ktorá by bola potrebná na úplné splatenie expozície derivátu ocenenej podľa trhovej hodnoty, pričom sa uplatňujú prahové hodnoty a minimálne prevodné hodnoty uplatniteľné na danú inštitúciu;

e) na zmluvu o derivátoch a variačnú maržu medzi inštitúciou a protistranou danej zmluvy sa vzťahuje jediná dohoda o vzájomnom započítavaní, ktorú môže inštitúcia považovať za faktor znižujúci riziko v súlade s článkom 5d.

Na účely písmena c) prvého pododseku, keď zmluva o derivátoch podlieha kvalifikovanej rámcovej dohode o vzájomnom započítavaní, je menou vyrovnania akákoľvek mena vyrovnania určená v zmluve o derivátoch alebo v príslušnej kvalifikovanej rámcovej dohode o vzájomnom započítavaní.

Keď podľa uplatniteľného účtovného rámca inštitúcia variačnú maržu prijatú v hotovosti od protistrany vykazuje ako splatný záväzok, môže tento záväzok vylúčiť z veľkosti expozície za predpokladu, že sú splnené podmienky uvedené v prvom pododseku písm. a) až e).

4. Na účely odseku 3 platí toto:

a) odpočítanie zaplatenej variačnej marže musí byť obmedzené na zápornú časť hodnoty expozície týkajúcu sa súčasnej reprodukčnej obstarávacej ceny;

b) inštitúcia nesmie používať variačnú maržu zaplatenú v hotovosti na zníženie výšky potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám, a to ani na účely článku 5e ods. 1 písm. b) bodu ii).

5. Odchylne od odseku 1 môžu inštitúcie na určenie hodnoty expozície zmlúv o derivátoch uvedených v bodoch 1 a 2 prílohy II k nariadeniu (EÚ) č. 575/2013 použiť metódu zjednodušenej expozície stanovenú v článku 5c, a to za predpokladu, že objem súvahových a podsúvahových derivátových činností týchto inštitúcií spĺňa podmienky stanovené v článku 273a ods. 2 uvedeného nariadenia.

Inštitúcie, ktoré uplatňujú uvedenú metódu zjednodušenej expozície, nesmú znižovať veľkosť expozície o sumu variačnej marže prijatej v hotovosti.

Článok 5b

Metóda oceňovania trhovou hodnotou

1. Súčasná reprodukčná obstarávacia cena záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv o derivátoch na úrovni súboru vzájomného započítavania predstavuje absolútnu hodnotu čistej trhovej hodnoty týchto zmlúv v rámci vzájomného započítavania bez odpočítania akéhokoľvek držaného alebo založeného kolaterálu, ak sa pri výpočte čistej trhovej hodnoty vzájomne započítavajú kladné a záporné trhové hodnoty. Na tento účel inštitúcie zaobchádzajú s jednotlivou derivátovou transakciou ako so svojím vlastným súborom vzájomného započítavania.

2. Na účely stanovenia potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám vynásobia inštitúcie pomyselné hodnoty alebo prípadne podkladové hodnoty percentuálnymi hodnotami uvedenými v tabuľke 1 a v súlade s týmito zásadami:

a) zmluvy o derivátoch, ktoré nepatria do žiadnej z piatich kategórií stanovených v tabuľke 1, sa považujú za zmluvy týkajúce sa iných komodít, než sú drahé kovy;

b) pri zmluvách o derivátoch s viacnásobnou výmenou istiny sa percentuálne hodnoty vynásobia počtom zostávajúcich platieb, ktoré sa v súlade so zmluvou majú ešte uskutočniť;

c) pri zmluvách o derivátoch, ktoré sú štruktúrované tak, aby sa nesplatená expozícia vyrovnala v stanovených platobných termínoch, a v prípadoch, že sa podmienky zmenia tak, aby bola trhová hodnota zmluvy o derivátoch v týchto termínoch nulová, sa zostatková doba splatnosti rovná času do najbližšieho termínu zmeny; v prípade úrokových kontraktov, ktoré tieto kritériá spĺňajú a ktoré majú zostatkovú splatnosť dlhšiu než jeden rok, použitá percentuálna hodnota nesmie byť nižšia ako 0,5 %.

Tabuľka 1

Zostatková splatnosť	Úrokové kontrakty	Kontrakty týkajúce sa devízových kurzov a zlata	Kontrakty týkajúce sa cenných papierov	Kontrakty týkajúce sa cenných kovov okrem zlata	Kontrakty týkajúce sa komodít okrem cenných kovov
1 rok alebo menej	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
viac než 1 rok, najviac 5 rokov	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
viac než 5 rokov	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

3. Hodnota expozície je súčtom súčasnej reprodukčnej obstarávacej ceny a potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám.

Článok 5c

Metóda zjednodušenej expozície

1. V rámci metódy zjednodušenej expozície inštitúcie určujú hodnotu expozície tak, že pomyselnú hodnotu každého nástroja vynásobia percentuálnymi hodnotami stanovenými v tabuľke 2.

Tabuľka 2

Pôvodná splatnosť	Úrokové kontrakty	Kontrakty týkajúce sa devízových kurzov a zlata
1 rok alebo menej	0,5 %	2 %
viac než 1 rok, najviac 2 roky	1 %	5 %
dodatočná hodnota za každý ďalší rok	1 %	3 %

2. Inštitúcie môžu pri výpočte hodnoty expozície úrokových kontraktov použiť buď pôvodnú alebo zostatkovú splatnosť.

Článok 5d

Uznanie zmluvného vzájomného započítavania za faktor znižujúci riziko

Inštitúcie môžu v súlade s článkom 5e považovať za faktor znižujúci riziko iba nasledujúce druhy zmluvných dohôd o vzájomnom započítavaní, a to len v prípade, že takúto dohodu o vzájomnom započítavaní uznali príslušné orgány v súlade s článkom 296 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a že inštitúcia spĺňa požiadavky stanovené v článku 297 uvedeného nariadenia:

a) dvojstranné zmluvy o novácii medzi inštitúciou a jej protistranou, podľa ktorých sa vzájomné pohľadávky a záväzky automaticky zlučujú tak, že sa pri každej novácii stanoví jedna čistá suma, čím vznikne jedna nová zmluva, ktorá je záväzná pre zmluvné strany a ktorá nahrádza všetky predchádzajúce zmluvy a všetky záväzky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce z uvedených zmlúv;

b) iné dvojstranné dohody medzi inštitúciou a jej protistranou.

Článok 5e

Účinky uznania vzájomného započítavania za faktor znižujúci riziko

1. Inštitúcie zaobchádzajú so zmluvnými dohodami o vzájomnom započítavaní takto:

a) v prípade zmlúv o novácii môžu inštitúcie namiesto príslušných hrubých súm vážiť jednotlivé čisté sumy stanovené na základe takýchto zmlúv;

pri uplatňovaní článku 5b môžu inštitúcie zohľadniť zmluvu o novácii pri určovaní:

— súčasnej reprodukčnej obstarávacej ceny uvedenej v článku 5b ods. 1,

— pomyselných hodnôt istín alebo podkladových hodnôt uvedených v článku 5b ods. 2.

Keď inštitúcie uplatňujú metódu zjednodušenej expozície, môžu pri určovaní pomyselnej hodnoty uvedenej v článku 5c ods. 1 zohľadniť na účely výpočtu pomyselnej hodnoty istiny príslušnú zmluvu o novácii. V takýchto prípadoch inštitúcie uplatňujú percentuálne hodnoty uvedené v tabuľke 2.

b) V prípade ostatných dohôd o vzájomnom započítavaní uplatňujú inštitúcie článok 5b takto:

i) súčasná reprodukčná obstarávacia cena uvedená v článku 5b ods. 1 pri zmluvách zahrnutých do dohody o vzájomnom započítavaní sa určuje tak, že sa zohľadní aktuálna hypotetická čistá reprodukčná obstarávacia cena vyplývajúca z danej dohody; ak je výsledkom vzájomného započítavania čistá pohľadávka inštitúcie, ktorá vypočítava čistú reprodukčnú obstarávaciu cenu, súčasná reprodukčná obstarávacia cena sa rovná „0“;

ii) hodnota potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám podľa článku 5b ods. 2 pre všetky zmluvy zahrnuté do dohody o vzájomnom započítavaní sa znižuje podľa tohto vzorca:

$PCE_{red} = 0,4 \bullet PCE_{gross} + 0,6 \bullet NGR \bullet PCE_{gross}$

kde:

PCE_{red} = znížená hodnota potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám pre všetky zmluvy s danou protistranou, ktoré sú zahrnuté do právoplatnej dvojstrannej dohody o vzájomnom započítavaní;

PCE_{gross} = súčet hodnôt potenciálnych budúcich expozícií voči kreditným rizikám pre všetky zmluvy s danou protistranou, ktoré sú zahrnuté do právoplatnej dvojstrannej dohody o vzájomnom započítavaní a ktoré sa vypočítavajú tak, že ich pomyselné hodnoty istín sa vynásobia percentuálnymi hodnotami uvedenými v tabuľke 1;

NGR = pomer čistej a hrubej hodnoty vypočítaný ako kvocient čistej reprodukčnej obstarávacej ceny pre všetky zmluvy zahrnuté do právoplatnej dvojstrannej dohody o vzájomnom započítavaní s danou protistranou (čitateľ) a hrubej reprodukčnej obstarávacej ceny pre všetky zmluvy zahrnuté do právoplatnej dvojstrannej dohody o vzájomnom započítavaní s touto protistranou (menovateľ).

2. Pri výpočte potenciálnej budúcej expozície voči kreditným rizikám podľa vzorca uvedeného v odseku 1 písm. b) bode ii) môžu inštitúcie zaobchádzať s dokonale zodpovedajúcimi zmluvami o derivátoch zahrnutými do dohody o vzájomnom započítavaní tak, akoby uvedené zmluvy predstavovali jedinú zmluvu, ktorej pomyselná hodnota istín sa rovná čistým príjmom.

Pri uplatňovaní článku 5c ods. 1 môžu inštitúcie zaobchádzať s dokonale zodpovedajúcimi zmluvami o derivátoch zahrnutými do dohody o vzájomnom započítavaní tak, akoby uvedené zmluvy predstavovali jednu zmluvu, ktorej pomyselná hodnota istín sa rovná čistým príjmom, pričom pomyselné hodnoty istín sa vynásobia percentuálnymi hodnotami uvedenými v tabuľke 2 článku 5c.

Na účely tohto odseku sú dokonale zodpovedajúcimi zmluvami o derivátoch dohody o forwardovom výmennom kurze alebo podobné zmluvy, pri ktorých sa pomyselná istina rovná peňažným tokom, ak sú tieto peňažné toky splatné v ten istý dátum pripísania/odpísania a sú plne splatné v tej istej mene.

3. V prípade všetkých ostatných zmlúv o derivátoch zahrnutých do dohody o vzájomnom započítavaní môžu inštitúcie znížiť uplatniteľné percentuálne hodnoty, ako sa uvádza v tabuľke 3.

Tabuľka 3

Pôvodná splatnosť	Úrokové kontrakty	Devízové zmluvy
1 rok alebo menej	0,35 %	1,50 %
viac než 1 rok, ale najviac 2 roky	0,75 %	3,75 %
dodatočná hodnota za každý ďalší rok	0,75 %	2,25 %

4. V prípade úrokových kontraktov si inštitúcie môžu vybrať buď pôvodnú alebo zostatkovú splatnosť.“

4. V článku 20 sa dopĺňajú tieto odseky 6 a 7:

„6. Odchylne od článku 13 ods. 1 orgány pre riešenie krízových situácií v príspevkovom období 2023 oznámia každej inštitúcii uvedenej v článku 2 svoje rozhodnutia, ktorými sa určuje ročný príspevok, ktorý má každá inštitúcia zaplatiť do 31. mája 2023.

7. Odchylne od článku 14 ods. 4 a pokiaľ ide o informácie, ktoré sa majú predložiť orgánu pre riešenie krízových situácií v roku 2023, sa informácie podľa uvedeného odseku predložia najneskôr do 28. februára 2023.“

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. októbra 2022.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 20. januára 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN